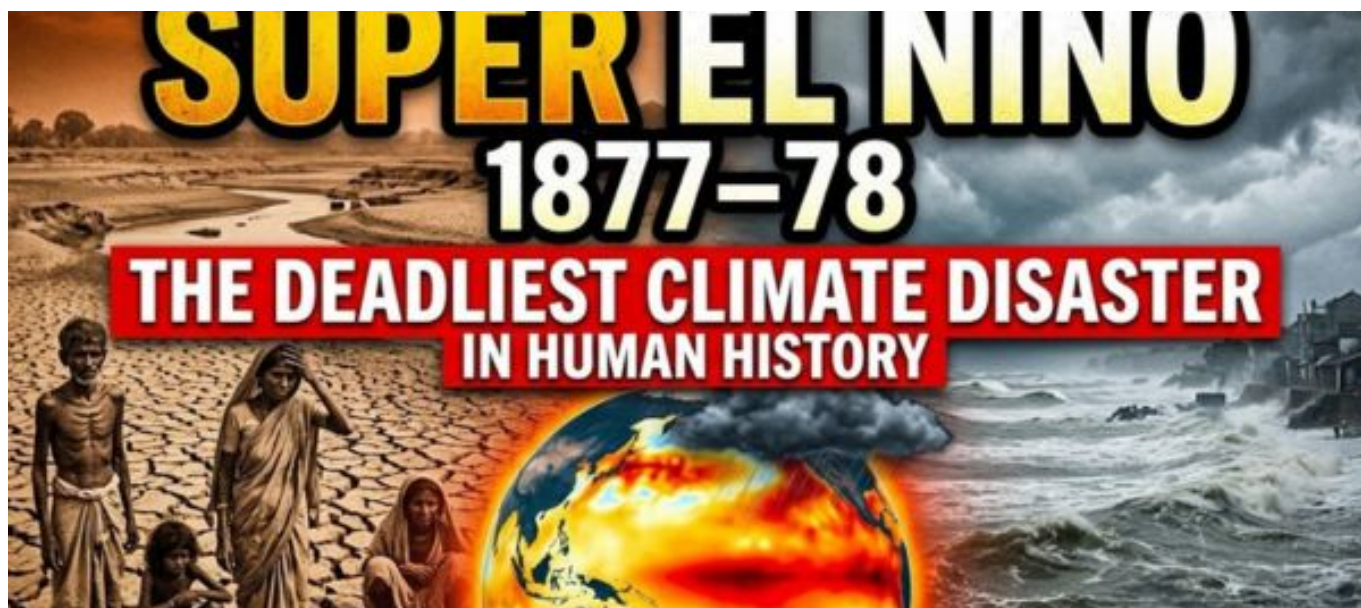

Zorgt de komende monster-El Nino weer voor miljoenen doden, net als in 1877?

Posted on 25 juli 2026 by Arnout Jaspers

Het slaat nog niet echt aan, maar het klimaatdoemscenario voor 2026 is, dat er een monsterachtige El Nino aankomt. Dat gaat op de halve wereld – maar niet in Europa – het weer overhoop gooien. Droogtes, overstromingen, orkanen, misoogsten, ziekteuitbraken, oorlogen: alles wat dit najaar en tot de zomer van 2027 misgaat in de Global South en ook maar enigszins te linken valt aan het weer zal dan op conto van El Nino komen.

Ik heb het altijd een vaag ding gevonden, die El Nino. Het is een onregelmatige fluctuatie in oceaanstromingen en weerspatronen, vooral in en boven de Stille Oceaan, maar met invloed op het weer duizenden kilometers verderop, onder meer in de VS en het zuiden van Azië. Gemiddeld is er elke vier jaar een El Nino, maar soms zijn er vier El Nino's in zes jaar, en El Nino kan ook tot wel vijftien jaar lang weg blijven. Waarom? De klimaatwetenschap heeft geen idee.

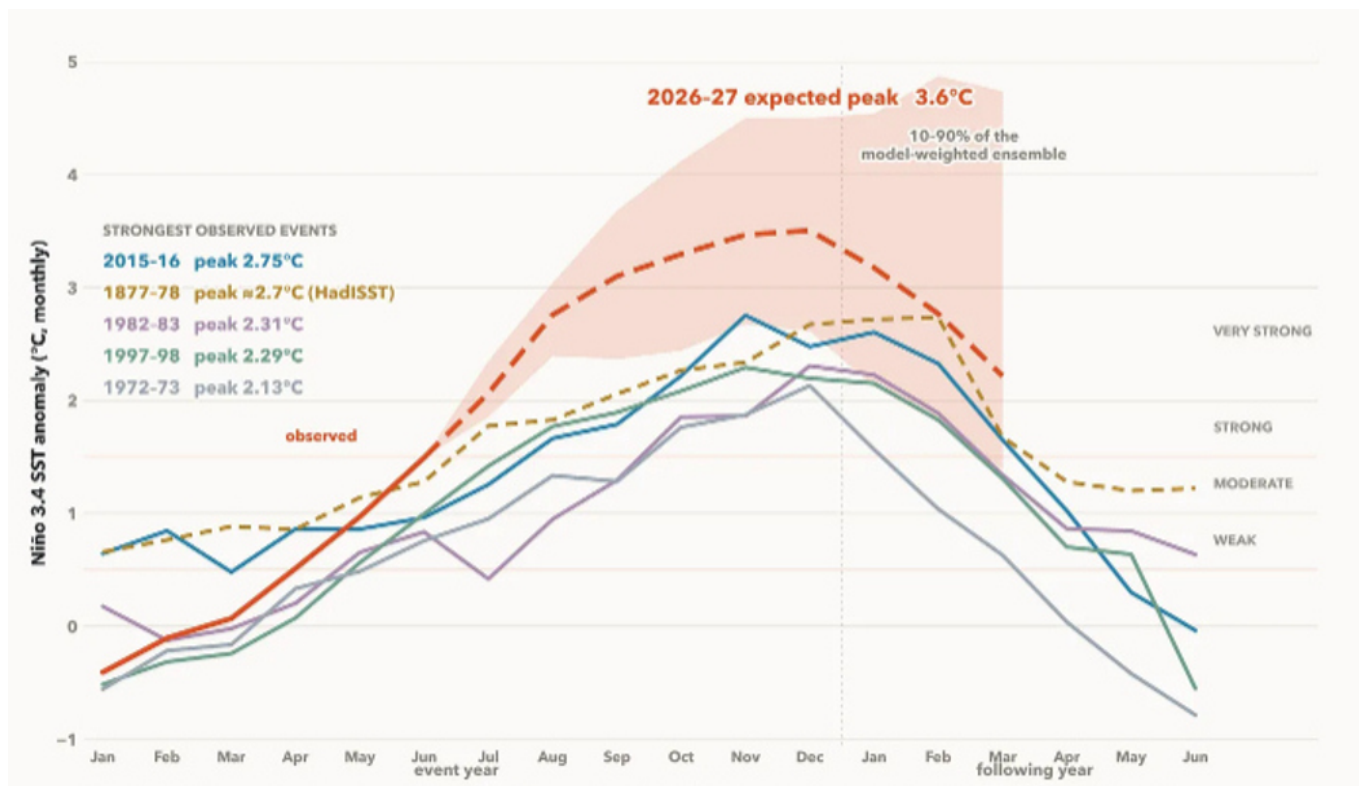
Soms hapert de lopende band

Als je opzoekt hoe die afwisseling van El Nino en de keerzijde van die fluctuatie, La Nina, werkt, krijg je een puur kwalitatief verhaal over hoe diepe oceaanstromingen en stroming aan de oppervlakte door de passaatwind (de heersende wind rond de evenaar) een soort lopende band op gang houden die tropisch warm water van de Amerikaanse naar de Aziatische kant van de Stille Oceaan transporteert, en koud water diep in de oceaan in tegengestelde richting. Leuk weetje: daarom staat de zeespiegel aan de Aziatische kant een halve meter hoger dan aan de Amerikaanse kant.

Tot zover is het best te volgen, maar dat is de neutrale toestand, tussen El Nino en La Nina in. Om de een of andere reden hapert die lopende band soms, het warme water klotst terug richting Amerika, waardoor het zeeoppervlak met name voor de kust van Peru een paar graden warmer wordt dan normaal. Geen mens of klimaatmodel of AI kan voorspellen wanneer die lopende band zal haperen, en hoe lang dat gaat duren, meestal tussen de acht maanden en anderhalf jaar.

Maar als het optreden van een El Nino onvoorspelbaar is, hoe kan het dan dat de noodklok nu geluid wordt over de komende monster-El Nino? Omdat die al begonnen is: de temperatuur van het zee-oppervlak voor de kust van Peru wordt voortdurend gemeten, en die bereikte in mei een El Nino-waardige hoogte. Het plotten van de temperatuurcurve van deze El Nino in een grafiek met de curves van sterke El Nino's uit het verleden veroorzaakte grote opwinding onder weerkundigen, met de gebruikelijke cliché's in de media: 'zonder precedent', 'onontgonnen terrein', 'we houden onze adem in', enzovoort.

Hieronder staat die grafiek:

bron : <https://www.theclimatebrink.com/p/the-strongest-el-nino-ever>

14 klimaatmodellen

Dit laat de anomalie zien (de afwijking van wat normaal is tussen El Nino en La Nina in) van de temperatuur van het zeeoppervlak voor de kust van Peru. Het gaat dus om afwijkingen van zo'n 2 à 3 graden Celsius. Is dat veel? Het zeeoppervlak aan de Aziatische kant van de Stille Oceaan heeft doorgaans een temperatuur van rond de 30 graden, terwijl die aan de Amerikaanse kant maar zo'n 20 graden is, 10 graden verschil dus. Een sterke El Nino knabbelt een kwart van dat verschil af. Dat is niet niks, en heeft zeker invloed op het weer, maar het is ook zwaar overdreven om te doen of een sterke El Nino het complete weersysteem in de Stille Oceaan op zijn kop zet.

De doorgetrokken rode lijn zijn de metingen tot en met juni. Vervolgens heeft men daar een batterij van 14 klimaatmodellen op losgelaten, die samen 660 simulatie-*runs* gedaan hebben. De roze waaier zijn de resultaten van die *runs* (met aan de onder- en bovenkant de 5 procent meest extreme weggelaten). Merk op, dat de waaier breder is dan de anomalie zelf. De rode stippellijn is de mediaan: precies de

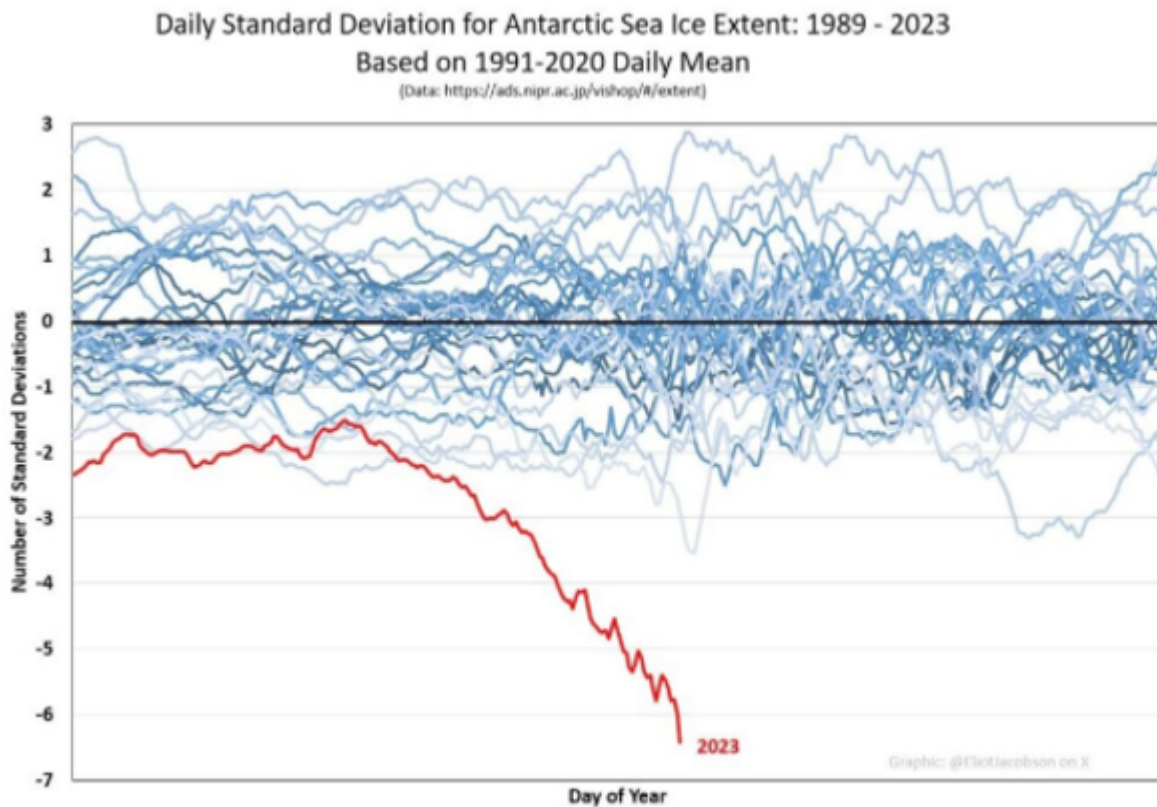
helft van de *runs* is extremer (heter), de andere helft is koeler. De mediaan piekt in december 2026 op + 3,6 graden. Dat is nog nooit voorgekomen, en daar gaat de ophef over.

Die details zijn ook voor een leek belangrijk, want u wilt toch weten of u wakker moet liggen van zo'n prognose, nietwaar?

Een ander extreem klimaatevenement

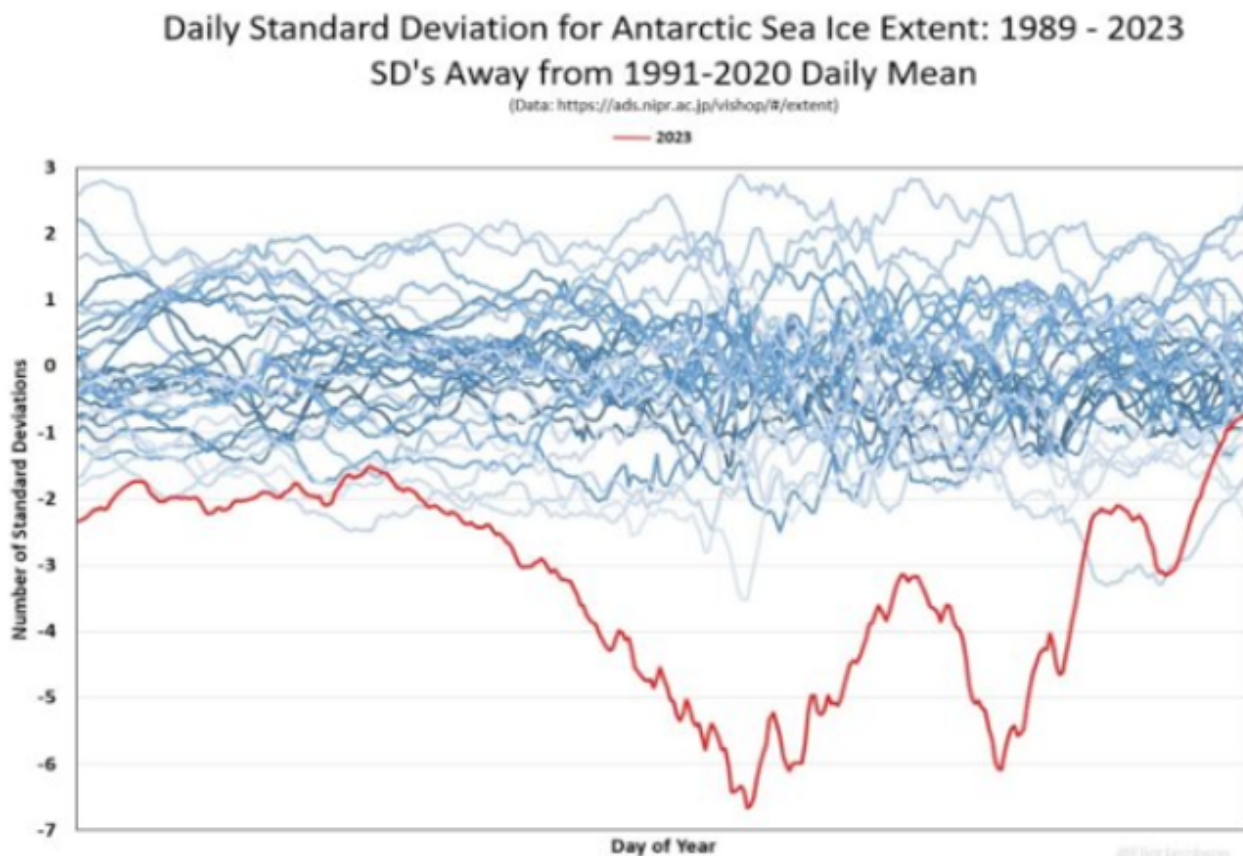
Het is op zich al merkwaardig, dat je 14 verschillende klimaatmodellen op je computers laat draaien. Waarom weten we na decennia klimaatonderzoek nog steeds niet welk model het beste is voor een bepaald soort prognose? En als ze blijkbaar geen van alle top zijn, waarop baseer je dan je geloof, dat een soort gemiddelde van die 14 modellen beter is dan elk van die modellen afzonderlijk? Het feit dat de resultaten van de simulatie-*runs* – allemaal op basis van dezelfde metingen – uiteenloopt van 'ongeëvenaard extreme El Nino' tot 'zwakke El Nino' wekt ook weinig vertrouwen.

Ik heb zo snel geen overzicht kunnen vinden van hoe goed zulke prognoses voor eerdere El Ninjo's uitpakten. Ik neem aan: tamelijk slecht, want dat is de *state-of-the-art* van zulke prognoses. Het is nuttig om in dit verband nog eens terug te kijken naar een ander buitencategorie extreem klimaatevenement: het winter zee-ijs rond Antarctica in juli 2023. Groot alarm van klimaatwetenschappers: het ijs was nog nooit zo langzaam aangegroeid, sommige experts suggereerden dat we hier het begin van het onomkeerbare einde van het Antarctische zee-ijs zagen. En zeg nou zelf: hoe kan een anomalie die zo'n duikvlucht neemt [zich ooit nog herstellen](#)?

Bron: <https://twitter.com/EliotJacobson/status/1683535568268050432>

Afijn, precies op dat moment bereikte de anomalie zijn keerpunt, het ijs begon extra snel aan te groeien, en een paar maanden later was van die anomalie niets meer over:

Is de prognose uitgekomen?

Met andere woorden: de Antarctische ijskap lag er weer piekfijn bij voor de aanbreekende zomer. Met de anomalie van de monster-El Nino kan best iets vergelijkbaars gebeuren; ik noteer alvast in m'n agenda dat ik eind december de grafiekjes over elkaar ga leggen om te kijken in hoeverre de prognose is uitgekomen. Ik gok dat de soep zoals gewoonlijk minder heet gegeten wordt dan die wordt opgediend.

Maar stel dat die monster-El Nino wel realiteit wordt. Kijkt de Global South dan aan tegen een vergelijkbare ramp als bij de tot nu toe zwaarste El Nino, die van 1877, die naar verluidt door overstromingen en hongersnood miljoenen doden gekost heeft?

Welnee. Anderhalve eeuw geleden waren mensen aan de goden overgeleverd bij

zulke natuurrampen. Een seizoen geen regen betekende een misoogst, dus hongersnood, dus een vrijwel zekere dood. Tegenwoordig hebben we diepe waterputten met dieselpompen, stuwmuren, gekoelde warenhuizen vol voedselvoorraden, irrigatiesystemen, nauwkeurige weersvoorspellingen tot 10 dagen vooruit, en als het toch helemaal fout gaat worden duizenden tonnen aan noodhulp ingevlogen. Hongersnood komt eigenlijk alleen nog maar voor als oorlogswapen van weerzinwekkende regimes. En die hebben echt geen El Nino nodig om hun oorlogsmisdaden te plegen, al zal het vast als schaamlap gebruikt worden.

Weerbaarder

We beseffen veel te weinig hoeveel weerbaarder de mensheid geworden is tegen de grillen van de natuur, door wetenschap, technologie en veel betere communicatie en transport. Het aantal slachtoffers van natuurrampen is daardoor de afgelopen eeuw met ruwweg een factor honderd afgenomen. Dat zal net zo goed gelden voor het verstoorde weer als gevolg van een exceptioneel sterke El Nino.

Wynia's Week brengt broodnodige, onafhankelijke berichtgeving: drie keer per week, **156 keer per jaar**, met artikelen en columns, video's en podcasts. Onze donateurs maken dat mogelijk. [Doet u \(weer\) mee?](#) Hartelijk dank!